

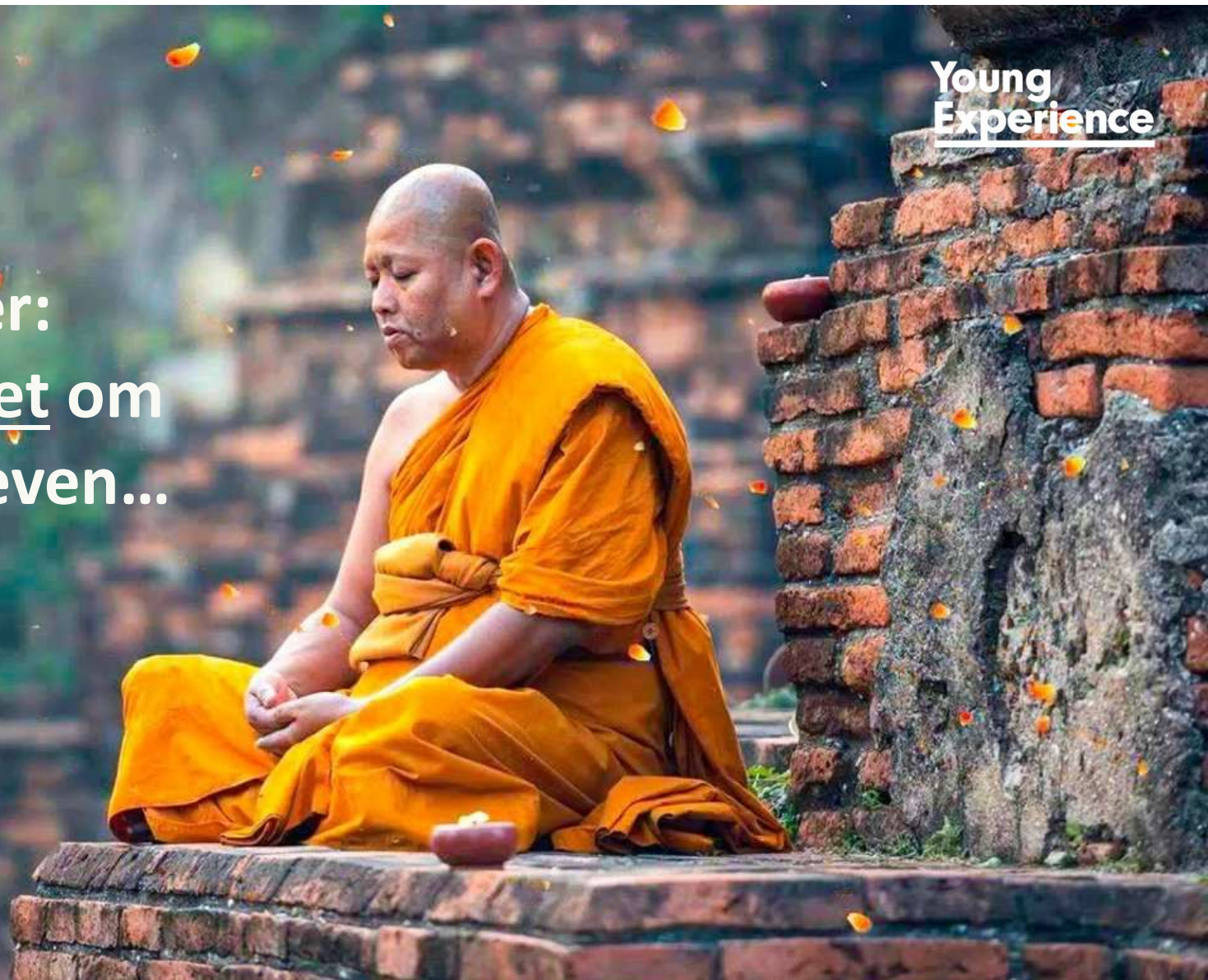
Stress, energie & veerkracht

27 november 2024

Self check-in

Disclaimer:
het doel is niet om
stressvrij te leven...

⚡⚡⚡⚡ Z z Z
⚡ WORK REST Z Z
⚡ HARD HARD Z
⚡⚡⚡ Z Z Z z Z

Young
Experience

Draagkracht
& draaglast.

Soorten energiegelvers en energievreters

Op basis van de 4Q's (4 soorten intelligentie)

FYSIEK (FQ)

Fysieke inspanning/ontspanning

+ sporten, tuinieren, dansen

- schoonmaken, verhuizen

EMOTIONEEL & SPIRITUEEL (EQ, SQ)

Emoties, gevoelens, bewustzijn

+ Complimenten, gezelligheid,

inspiratie, zingeving

- Ruzie, tegenslag, gebrek aan

richting en betekenis

MENTAAL (IQ)

Breincapaciteit

+ creatief denken, in flow werken,

prikkeling

- Piekeren, studeren, lange tijd

concentreren.

Stress?!

De twee kanten van stress

POSITIEVE STRESS

Stress is een heel belangrijke en gezonde reactie van ons als mens. We hebben het nodig om te kunnen functioneren en presteren. Bevat ook de staat van *flow*.

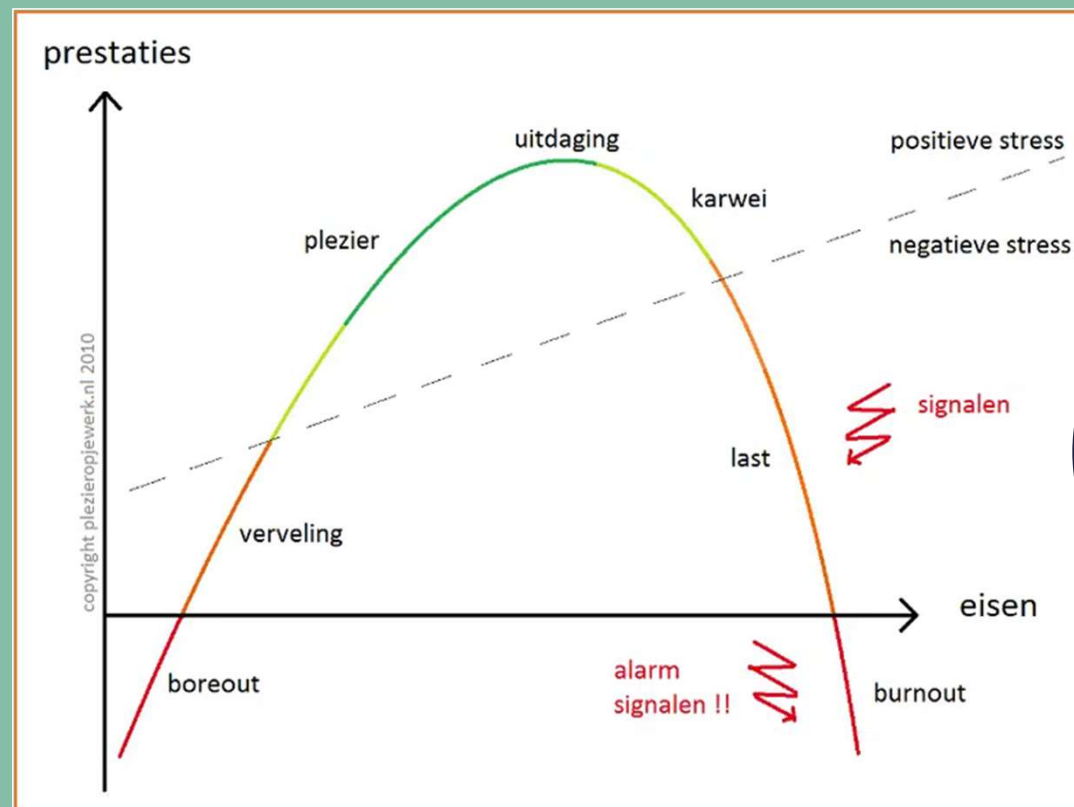
NEGATIEVE STRESS

Als er een continue belasting is op ons stresssysteem, *chronische stress*, dan lukt het ons steeds minder goed om het stresssysteem tot rust te brengen.

De curve van menselijk functioneren

Self-check in

Waar ben jij
afgelopen periode
vooral?
Positief of negatief
stressniveau?

Acute & chronische stress

Acute stress

- Gezonde stress
- Maakt ons sterker en veerkrachtiger
- Wordt in onze maatschappij vaak vermeden
- Voelt bewust oncomfortabel

Presentatie geven, hard op de rem voor invoegende auto, inspanning in de sportschool, iets nieuws leren...

Chronische stress

- Ongezonde stress
- Maakt ziek en zwakker
- Is continu aanwezig in onze maatschappij
- Merken we nauwelijks op (onbewust)

Structureel te veel werk op je bord, twijfelen over je relatie, zorgen over de toekomst van de wereld, slechte sfeer op werk, geldzaken, (emotionele) pijn...

Stress, overspanning en burnout

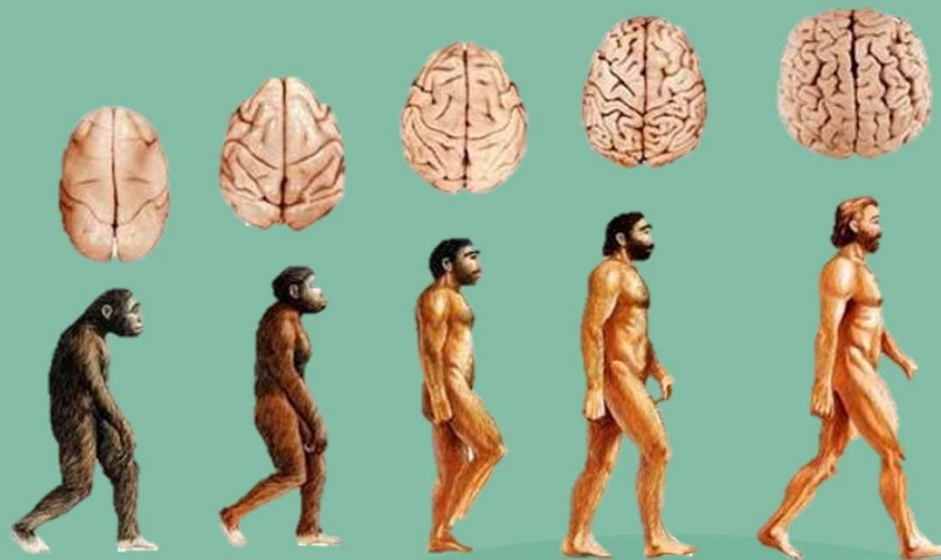
*Waar ligt het kantelpunt tussen
gezond en ongezond?*

3 perspectieven:

1. **Evolutie**
2. Mindset en gedachten
3. Fysiologie

400.000

2%

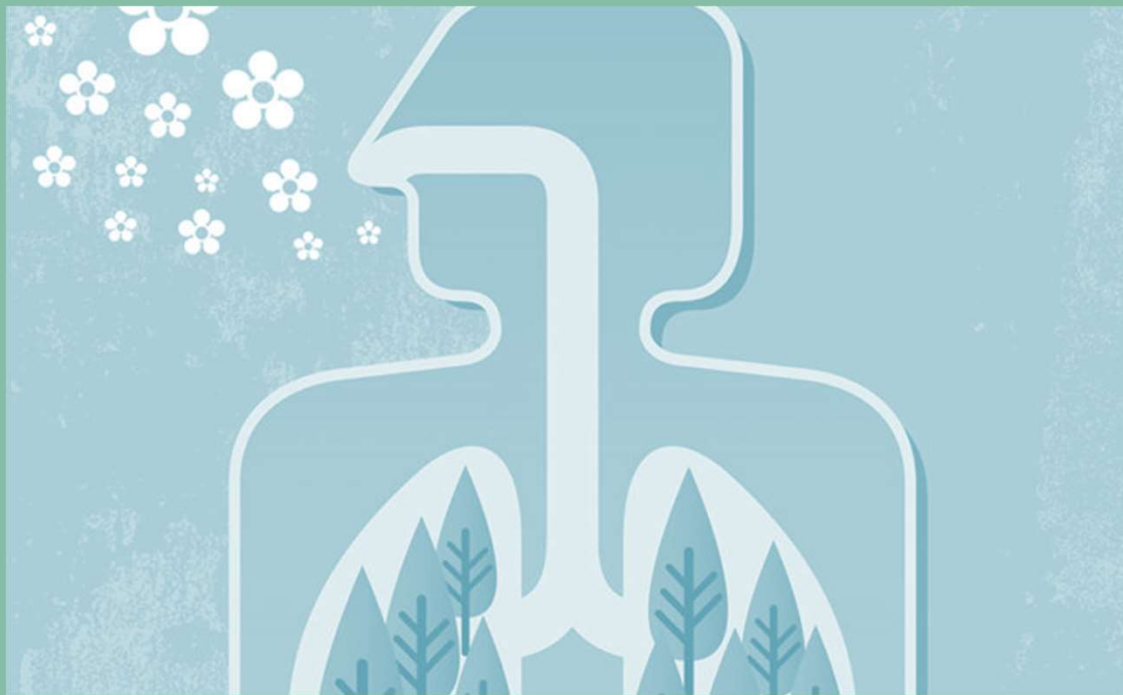
Een 'oud' brein in een 'nieuwe wereld'

Evolutie van ons stresssysteem

- Huidige stress-systeem is terug te brengen naar dat van een vis. (Fight-Flight-Freeze).
- Zelden is er levensgevaar, maar toch ACTIVEERT dit systeem nog steeds heel makkelijk.

- Flight - vermijden, vluchten, ontkennen
- Fight - harder werken, bewijzen, doorzetten
- Freeze - verwarring, vastlopen, stagneren, blokkeren

De link tussen stress en ademhaling:

Fight, flight, freeze, flow, relax

3 perspectieven:

1. Evolutie
2. Fysiologie
3. Mindset en gedachten

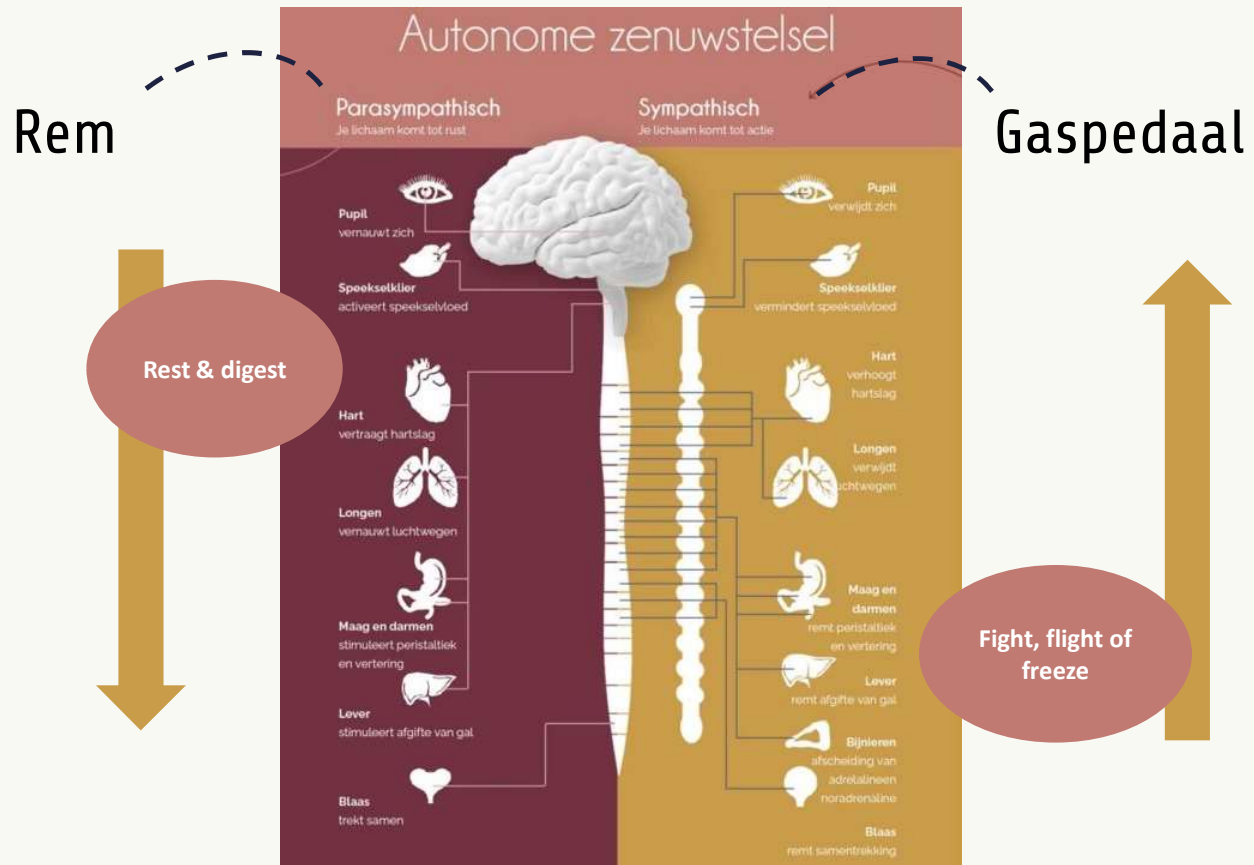
Sympathicus en parasympathicus

Para-wat?

Fysiologie / lichaam

Rem en gaspedaal

Self check-in

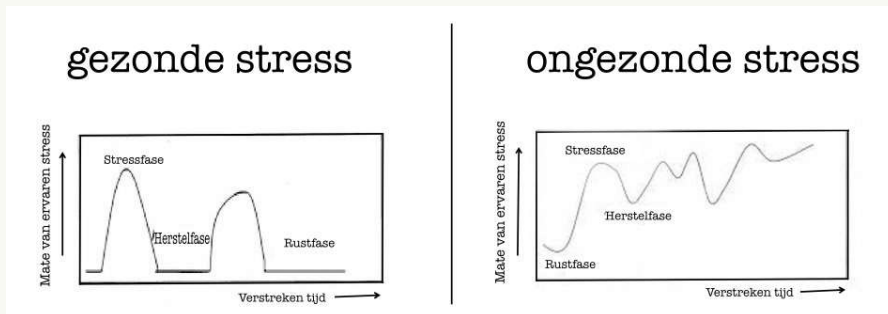
HERKEN JIJ – OP DIT MOMENT – DEZE SIGNALLEN
VAN STRESS EN ENERGIE?

- Ik herken bij mezelf momenten van mentaal op zijn, moe of uitgeblust
- Ik heb regelmatig moeite met in-/doorslapen
- Ik ervaar regelmatig momenten van flow in mijn leven (de tijd vergeten, opgaan in wat je doet, met volle aandacht)
- Onder stress merk ik verandering van mijn eetlust (meer/minder)
- Ik kan na inspanning voor mijn werk goed tot rust komen
- Ik heb regelmatig last van piekergedachten en malen in mijn hoofd
- Ik heb regelmatig last van spierpijn, hoofdpijn en/of rugpijn
- Ik voel me overmatig betrokken/verantwoordelijk voor mijn werk
- Ik merk dat ik fouten maak op mijn werk en minder presteer dan ik van mezelf, gewend ben
- Ik ervaar genoeg ruimte voor het onderhouden van mijn sociale contacten

Hoe ons lijf reageert op stress

VERSCHILLENDE FASES

Hier is normale rust niet meer voldoende om te herstellen.
Je rem werkt niet goed meer.
Overlevingsmodus

Prikkelbaar, irritatie, verminderde concentratie, stemmingswisselingen

Zelfs je reservebatterij is leeg.
Cortisol is op en remt adrenaline niet meer af = constante stress ervaring.

Sneller ziek, oververmoeid, lusteloos, angstig, prikkelbaar, somberheid

Ontspannen

Van inspanning naar ontspanning

Actief	Meditatie	Wandelen
Passief	Muziek	Massage
	Geest	Lichaam

3 perspectieven

1. Evolutie
2. Fysiologie
3. Mindset en gedachten

We stoppen of 'accepteren' vaak meer op ons bord dan we willen of aankunnen.

WAAROM?

Interne eisen

MINDSET & GEDACHTEN

1. **Doe je best** – hard werken, waardering krijgen
2. **Doe me een plezier** – anderen tevreden stellen
3. **Wees sterk** – je spanning of bezorgdheid niet laten merken, laten zien dat jij alles aan kan.
4. **Schiet op** – ‘eeuwig gehaast’, altijd al bezig met het volgende, niet langzaam willen zijn
5. **Wees perfect** – perfectionisme, uitdaging vermijden om niet te kunnen falen, controlegedrag

Veerkracht & regie

Wat of wie zie jij als
veerkrachtig?

Wat is veerkracht?

DEFINITIE

- Veerkracht gaat over het gebruiken van een **neergaande beweging** om jezelf in de **omgekeerde richting** te duwen.
- Het **vermogen om te groeien** en jezelf te verbeteren wordt niet ondanks, maar dankzij tegenslagen bereikt.

Het gaat om het vermogen om je eigen reactie in iedere situatie te bepalen op een helpende manier.

Veerkracht

4 KENMERKEN VAN EEN VEERKRACHTIGE LEVENSHOUDING

- Een positievere kijk op het leven;
- Een betekenisvolle visie voor ogen;
- Zoeken intensiever naar nieuwe oplossingen;
- Vinden meer ondersteuning bij anderen.

Growth mindset speelt een belangrijke rol evenals een stevige basis in self-care.

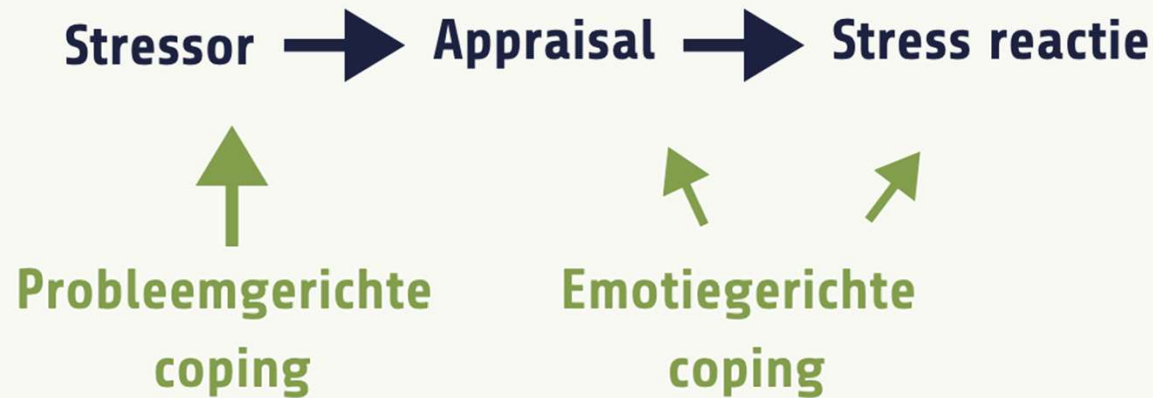
In regie

Tools voor veerkracht in lastige situaties

Kies je 'coping'

OMGAAN MET SITUATIES

Self check-in
Benoem 2 manieren van
probleemgerichte coping en 2
manieren van emotiegerichte coping
voor jouw case.

Bijvoorbeeld: informatie zoeken, doel stellen, conflict oplossen, hulp vragen, planning aanpassen, feedback geven

Bijvoorbeeld:

- **Appraisal:** er anders naar kijken, je gedachten veranderen
- **Symptomen:** Mindfulness, meditatie, ontspanning, je emoties delen, ACT, journaling, erover praten met anderen

Emoties als raadgevers

ALS JE DURFT TE LUISTEREN

Bang

- Psychologische angst: hulp zoeken, bescherming;
- Biologische angst: wegwezen.

Bedroefd

- Rouwen om wat niet (meer) is of niet (meer) komt;
- Steun ontvangen, hart openen, loslaten.

Boos

- Grenzen aangeven, positie innemen, helderheid, kracht;
- Energie vrijlaten.

Blij

- Bevestiging, motivatie;
- Op de goede weg, richtingaanwijzer.

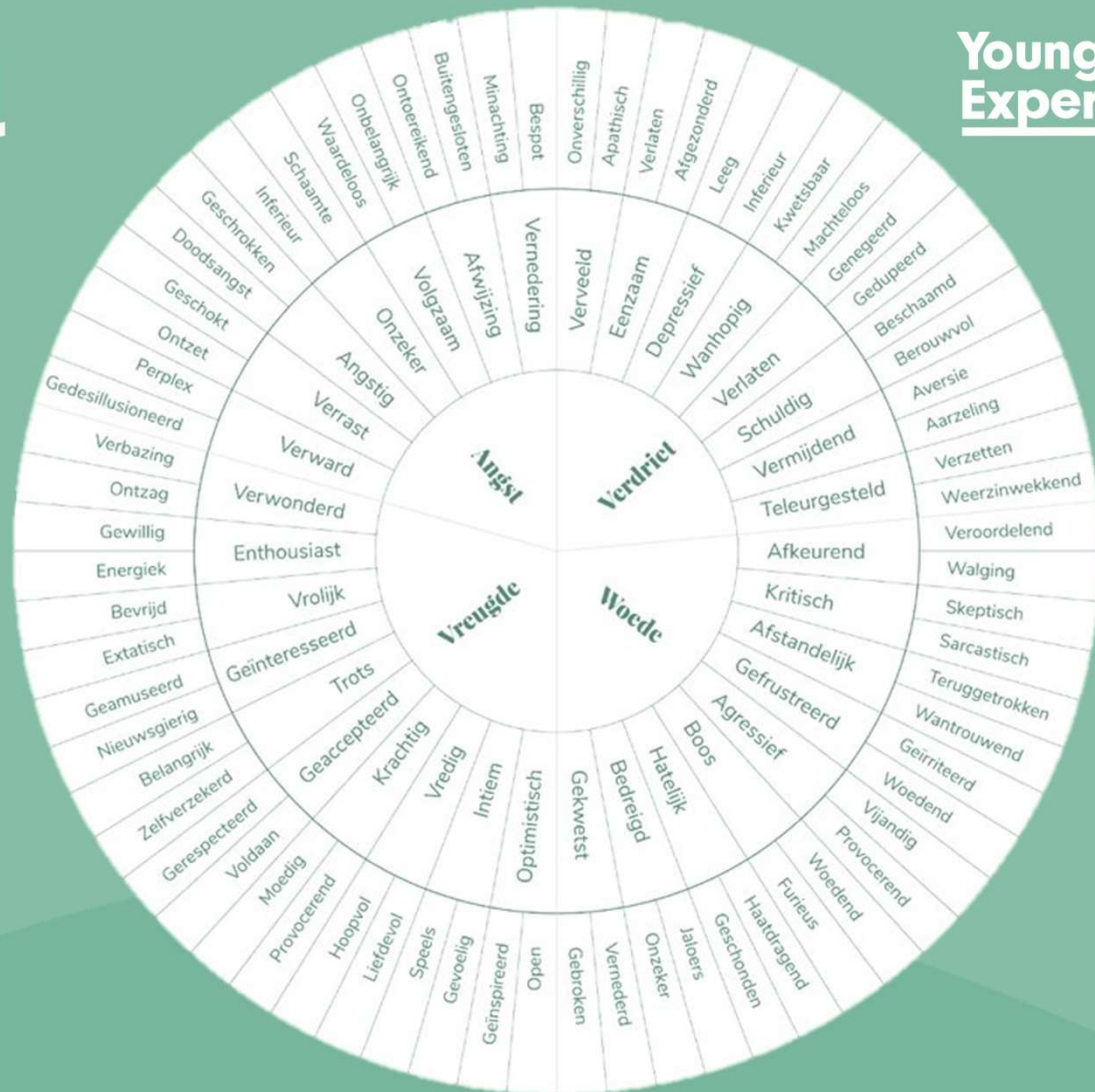

Het emotiewiel

Young
Experience

Beantwoord voor jouw case:

- Welke emotie ervaar je het sterkst in deze situatie?
- Wat betekent dat voor hoe je met de situatie om kunt gaan?

Eerste hulp bij disbalans

Wat als het even niet lukt

Voor ongezonde stress, overspanning en burnout geldt: "Voorkomen is beter dan genezen".
Als je toch in die situatie bent/terecht komt is dit wat je kunt doen:

Bewustzijn. Erkennen van een ongezonde balans is confronterend, maar ook een belangrijke eerste stap.

Accepteer dat het even niet lukt. Verzet brengt je verder van huis.

Neem **rust**. Je lichaam heeft hersteltijd nodig.

Praat erover en schakel evt. **hulp** in van een professional.

Geef **energiegevers** plek in je dag.

Identificeer je **energievreter**s en maak **keuzes**.

Werk aan je **breinhygiëne & lichaamsbewustzijn**.

Vertrouw erop dat het weer beter wordt. Jij bent in staat een gezonde balans te creëren.

Dankjulliewel

Vul vóórdat je weg gaat
even de evaluatie in (5min)

Fijne dag!

Lisanne@youngcolfield.nl

